

LEO KARDINAAL SUENENS

- altijd op de punt van zijn stoel -

Op 6 mei 1996 is Leo Kardinaal Suenens overleden. Hij heeft heel veel betekend voor de kerk in de 20e eeuw en veel voor de Katholieke Charismatische Vernieuwing. Hij speelde een belangrijke rol tijdens het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965), met name door voor de charismata weer de juiste plaats te vragen en te krijgen. In het boek 'Voor de Kerk van morgen' (blz. 85-86) vertelde hij hoe dat ging.

"Op 22 oktober 1963 vestigde u er tijdens de discussie over het kerkschema de aandacht op, dat daarin te weinig gezegd werd over het charisma van de gelovigen."

"Ik was aanvankelijk helemaal niet van plan geweest op dit punt tussenbeide te komen. Maar toen ik op een dag een kardinaal hoorde zeggen dat de charismatische gaven alleen maar voor de oerkerk bestemd waren geweest, voelde ik dat ik iets moest ondernemen; want de charisma's verloochenen betekende een belemmering van een echt ontwaken van heel het volk van God. Men zou dan juist het grote belang over het hoofd zien van het feit dat de heilige Geest in ieder mens actief werkzaam is.

Ik verzocht een goede exegeet alle belangrijke teksten over de charismata voor mij bij elkaar te zetten. Toen heb ik het woord gevraagd. 'Het is een gevaarlijke gedachte dat de hiërarchie niets anders zou zijn dan zomaar een bestuursapparaat. Zonder de gaven van de heilige Geest zou het ambt in de kerk arm en steriel zijn. De 2000 jaar sinds de hemelvaart van Christus tot nu zijn altijd tijden van de heilige Geest geweest. De charisma's zijn niet alleen maar uitzonderlijke gaven, zoals de gave van de profetie, de genezing van zieken, enzovoorts. Paulus spreekt ook over algemene charisma's, zoals bijvoorbeeld het charisma van hulpbetoon. Ieder van ons krijgt de genade van de heilige Geest, al komt die ook op verschillende manieren tot uitdrukking. Alle christenen moeten levendig, actief en verantwoordelijk werkzaam zijn in de kerk. Daar elk afzonderlijk echter een deel van het lichaam van Christus is, moet zijn specifieke genade harmonisch met de charisma's van de anderen samenwerken. Volk van God, Lichaam van Christus blijven theologische begrippen zolang ze niet in de kracht van de heilige Geest leven zijn geworden. Priesters, bisschoppen en de paus vormen samen met de leken het volk van God. Opdat dit zichzelf effectief als een werkelijkheid kan ervaren, hebben wij de

actieve inwerking van de heilige Geest voor het leven van de kerk nodig. Niet alleen in de tijd van Thomas van Aquino of van een heilige Franciscus waren de speciale genadegaven van God nodig, ze zijn dat ook nu nog'.

Met die toespraak wilde ik de harmonie tussen de structuur van het ambt en van de charismatische gaven aantonen. Daarom besloot ik met een praktische opmerking: 'De charisma's gaan over op alle christenen'."

HIJ HERKENDE DE HANDELINGEN

Toen enkele jaren later in de Katholieke Kerk het nieuwe pinksteren begon door te breken dat men 'charismatische vernieuwing' is gaan noemen, raakte kardinaal Suenens daar spoedig bij betrokken. Bij de uitvaart op 12 mei jl. zei kardinaal Danneels hierover: "Hoe kon het dat een kardinaal die zelden enige emotie toeliet op zijn gezicht, die kaarsrecht liep tot op hoge ouderdom, onbeweeglijk met een krachtige en sonore stem, zich thuis voelde te midden van die bonte menigte die zong, danste, in de handen klapte en bad in tongen. (...) In de Vernieuwing herkende hij de kerk van de Handelingen der Apostelen, waar hij altijd naar uitzag."

Volgens kardinaal Danneels had zijn voorganger Suenens zowel "de bekommernis om de kerk uit te rusten met solide, aan de moderniteit aangepaste structuren, alsook een voorkeur voor de Charismatische Vernieuwing waar de Geest eerder daarheen waait waarheen Hij wil in het rijk van de vrijheid, de jubel, de uitbundigheid en de spontaneïteit."

"Hij was een waker die op de uitkijk stond naar elke zonsopgang in de kerk. Hij zat altijd op de punt van zijn stoel, beweeglijk, gereed: mobiel als de heilige Geest."

FUNDAMENTEEL MISVERSTAND

In eerder genoemd boek beantwoordde kardinaal Suenens ook een vraag over zijn betrokkenheid bij de charismatische vernieuwing.

"U bent thans nauw verbonden met de charismatische beweging. Wat zijn uw beweegredenen daarvoor?"

"Misschien de woorden 'in spiritu sancto' die ik in 1945 als bisschopsdevies koos. Ik denk dat de charismatische vernieuwing een genade is die de christelijke kerken nu doordringt. Door haar wezen wekt zij ons geloof in de actieve tegenwoordigheid van de heilige Geest. Ze herinnert de christenen eraan dat de heilige Geest de levensadem van zijn kerk is, dat zijn actieve en machtige aanwezigheid zich steeds laat gelden in de mate dat wij in Hem geloven, Hem verwachten en zijn werkzaamheid laten gebeuren. In elke tijd spreekt de heilige Geest de zijnen aan met verschillende aandrang en weer andere accenten die er echter alle op gericht zijn het evangelie 'in geest en waarheid' te leven. Daar wij te zeer in beslag worden genomen door de dingen van elke dag valt het ons vaak moeilijk de ingevingen van de heilige Geest te horen, want Hij spreekt zacht en men moet goed luisteren. Wij zijn niet van nature reeds afgestemd op zijn golflengte."

"Ik zou echter tevens een fundamenteel misverstand willen ophelderen. De mensen denken vaak dat de charismatische beweging hoofdzakelijk een gebedsgroep zou zijn en alleen gericht op de charisma's waar de heilige Paulus over spreekt. Ik zou zeggen dat het niet zozeer om een georganiseerde groep gaat, maar om een 'beweging van de heilige Geest' in de aard zoals ook bij de 'liturgische beweging' het geval was. Toen deze de liturgie van de kerk

eenmaal nieuw leven had ingeblazen, had men haar niet meer nodig. Zo betekent voor mij ook de charismatische beweging een overgangstoestand die voortduurt totdat het besef van de gemeenschap in de heilige Geest zo sterk in de kerk is doorgedrongen dat men van een alles omvattende vernieuwing van de christenheid kan spreken. Om een beeld te gebruiken is de charismatische vernieuwing als een rivier. Nadat die haar monding heeft bereikt en zich in zee heeft uitgestort, hoeft ze geen rivier meer te zijn."

WERELDWIJD

Zijn aandacht was wereldwijd. Zowel paus Paulus VI als paus Johannes Paulus II gaven hem een speciale verantwoordelijkheid voor de charismatische vernieuwing wereldwijd. In 1992 zei hij bij de 25e verjaardag van de katholieke Charismatische Vernieuwing wereldwijd: "De genade van de Vernieuwing werd op echt kerkelijk niveau niet aangegrepen of in het hart van de kerk aanvaard. (...) Laten we hopen dat onze herders zullen nadenken over de mogelijkheid die de 'doop in de Geest' biedt om de katholieken, die al sacramenteel zijn gedoopt en gevormd, in de diepte te christianiseren. (...) En laten we hopen dat de gebedsgroepen en leefgemeenschappen zich zullen openstellen voor evangelisatie naar het hart van de wereld toe. (...) Een christen is pas volledig christen als hij andere christenen maakt."¹

1. Zie '25 jaar KCV', uitg. Bouwen aan de Nieuwe Aarde, 1992.

Kardinaal Suenens zette zich onvermoeibaar in voor de bevordering van de genaden van de charismatische vernieuwing in de kerk. Het staat boven elke twijfel dat de Heer hem geroepen heeft om de charismatische vernieuwing in de beginjaren van haar ontwikkeling te beschermen en te begeleiden. Uit zijn vele verdiensten springen er drie naar voren: toen de charismatische vernieuwing verkeerd begrepen en sterk bekritiseerd werd was het kardinaal Suenens die toezicht hield op de ontwikkeling van een internationaal, theologisch en pastoraal richtsnoer; in 1975 overtuigde hij paus Paulus VI van de waarde van de vernieuwing voor de kerk; en in 1977 leidde hij een groep katholieke en protestantse leiders van de vernieuwing in Jeruzalem om samen voor de voortgezette uitstorting van de Geest over de kerk te bidden. Ik prijs God voor de gelegenheid met hem te hebben mogen werken en door zijn elan voor de vernieuwing van de kerk en voor de eenheid der christenen te zijn getroffen.

Kevin Ranaghan,
Vice-voorzitter ICCRS

De Franciscanen bereikten Rome en het oor van paus Innocentius III door ondersteuning van Kardinaal John van St. Paulus. De charismatische vernieuwing bereikte Rome en kon snel in het hart van de Katholieke Kerk geraken door de voortdurende steun van haar kardinaal-pleitbezorger Leo Jozef Suenens. Zijn belangrijkste titel is wel 'Architect van het Tweede Vaticaans Concilie', maar zijn favoriete titel zal voor ons altijd blijven 'Dienaar van de Heilige Geest' en 'Onontbeerlijke vriend van de Katholieke Charismatische Vernieuwing'.

Tom Forrest, CSSR.
Oud-voorzitter ICCRS*

*ICCRS is het internationale orgaan voor Katholieke Charismatische Vernieuwing (www.iccrs.org), in 2019 opgegaan in CHARIS (www.charis.international).

Uit [Bouwen aan de Nieuwe Aarde](#), juli-augustus 1996

Als internationaal begeleider van de charismatische vernieuwing binnen de Rooms-Katholieke Kerk voorzag Kardinaal Suenens deze vernieuwing van theologische onderbouwing en richtlijnen in zes zogenaamde *Mechelse documenten* die vele jaren later door paus Franciscus heel nadrukkelijk werden aanbevolen om te lezen. Deze Mechelse documenten staan op www.stucom.nl. Zie 0238.

Dit is document 0465 op www.stucom.nl.